

วิชา น. 101 กฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา

อ.ดร.พัชยา น้ำเงิน

จุดมุ่งหมายในการสอน



มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายลักษณะนิติกรรม-สัญญา



ฝึกฝนการคิด ให้เหตุผล และปรับใช้กฎหมายที่ได้ศึกษามากับ
ข้อเท็จจริงหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน



คาดการณ์แนวโน้มของปัญหาทางกฎหมายที่จะเกิดขึ้นใน
อนาคต พร้อมวิพากษ์วิจารณ์กฎเกณฑ์ทางกฎหมาย

เนื้อหาที่ศึกษา: ส่วนที่ 1 หลักกฎหมายนิติกรรม

1. ความทั่วไป

2. องค์ประกอบของนิติกรรม

3. ความไม่สมบูรณ์ของนิติกรรม

4. ความเป็นผลของนิติกรรม

5. ระยะเวลา

6. อายุความ

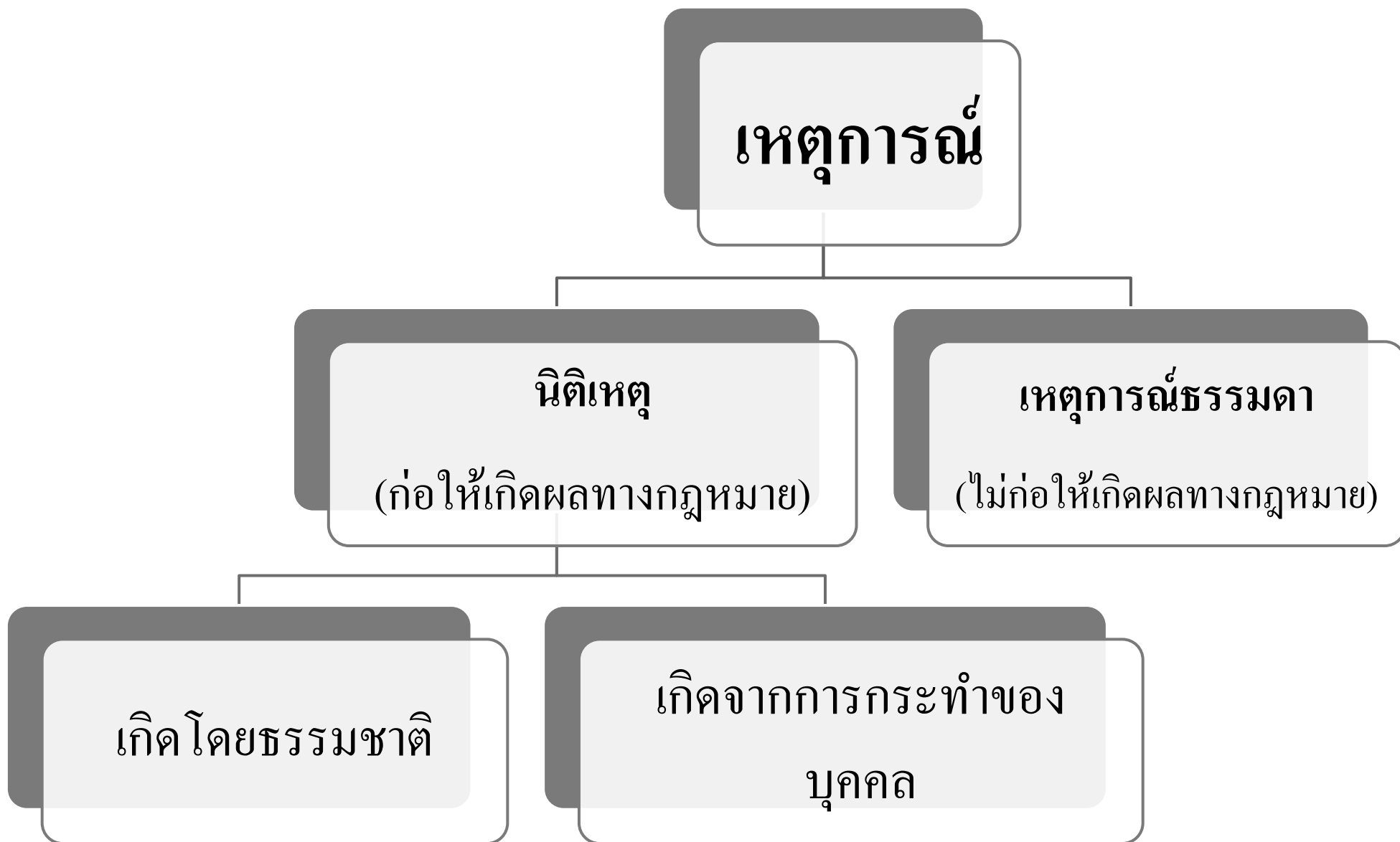
1. ทั่วไป

1.1 เหตุการณ์ที่มีผลทางกฎหมายหรือ “นิติเหตุ”

1.2 ตัวอย่างการจัดแบ่งกลุ่มของนิติกรรม

1.3 หลักอิสระในทางแพ่ง (Private Autonomy) และเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract)

1.4 ความหมาย ลักษณะ และองค์ประกอบของนิติกรรม (มาตรา 149)



เหตุการณ์

เหตุการณ์ธรรมดา

- เหตุการณ์ที่ไม่ก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย
 - เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือจากการกระทำของบุคคล
 - เช่น ฝนตกหนัก แผ่นดินไหว ดินโคลนถล่ม การเดินข้ามถนน การปั่นจักรยานเล่นริมชายหาด เป็นต้น

เหตุการณ์

นิติเหตุ

- เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในสิทธิ
“สิทธิ” คือ ความชอบธรรมที่บุคคลใช้ยันกับผู้อื่น (ซึ่งมีหน้าที่) เพื่อ
คุ้มครองหรือรักษาผลประโยชน์อันเป็นส่วนที่พึงมีพึงได้ของบุคคล (อ้าง
ยันให้เขากระทำตามที่เรียกร้องผลประโยชน์นั้น)
- เหตุการณ์ดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากการ (1) **กระทำของบุคคล**หรือ (2) **เกิดขึ้น
โดยธรรมชาติ**

เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย (นิติเหตุ)



เกิดโดยธรรมชาติ

- การเกิดของมนุษย์ (ม.15)
- การตายตามธรรมชาติ (ม.1599)
- การมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ (ม.19)
- การเกิดที่อกริมตลิ่ง (ม.1308)
- การเกิดของดอกผลธรรมชาติ (ม.148)

เกิดโดยการกระทำของบุคคล

- มีการกระทำ
- กฎหมายรับรองให้
เกิดผล โดยคำนึงถึง
เจตนาของผู้กระทำ



(นิติกรรม)

- มีการกระทำ
- กฎหมายรับรองให้เกิดผลขึ้น
ได้ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่า
ผู้กระทำจะตั้งใจให้เกิดผล
หรือไม่
- เช่น ละเมิด (ม. 420), จัดการ
งานนอกสั่ง (ม.395), ลาภมิ
ควรได้ (ม. 406), การทำทรัพย์
ขึ้นใหม่ (ม. 1317), การได้มา
ซึ่งความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์
 เป็นต้น

1. ทั่วไป

1.1 เหตุการณ์ที่มีผลทางกฎหมายหรือ “นิติเหตุ”

1.2 ตัวอย่างการจัดแบ่งกลุ่มของนิติกรรม

1.3 หลักอิสระในทางแพ่ง (Private Autonomy) และเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract)

1.4 ความหมาย ลักษณะ และองค์ประกอบของนิติกรรม (มาตรา 149)

การจัดแบ่งกลุ่มของนิติกรรม (ตัวอย่างที่พอจัดแบ่งได้)

- **แบ่งโดยพิจารณาองค์ประกอบด้านบุคคล**

(1) นิติกรรมฝ่ายเดียว

ก. นิติกรรมฝ่ายเดียวที่ไม่จำเป็นต้องมีผู้รับการแสดงเจตนา เช่น
พินัยกรรม การทำค้ำประกันจะให้รางวัล

ข. นิติกรรมฝ่ายเดียวซึ่งจำเป็นต้องมีผู้รับการแสดงเจตนา เช่น
การบอกเลิกสัญญาฝ่ายเดียวโดยมีสิทธิ การบอกล้าง
โมฆียะกรรมหรือให้สัตยาบันแก่โมฆียะกรรม การปลดหนี้
เป็นต้น

การจัดแบ่งกลุ่มของนิติกรรม (ตัวอย่างที่พอจัดแบ่งได้)

- **แบ่งโดยพิจารณาองค์ประกอบด้านบุคคล**
 - (2) นิติกรรมสองฝ่าย เช่น สัญญาต่าง ๆ
 - (3) นิติกรรมหลายฝ่าย เช่น การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

การจัดแบ่งกลุ่มของนิติกรรม (ตัวอย่างที่พอจัดแบ่งได้)

- **แบ่งโดยพิจารณาในด้านการเกิดผลทางกฎหมายของนิติกรรม**
 - (1) นิติกรรมที่มีผลเป็นการเคลื่อนไหวนิติกรรมเมื่อผู้ทำยังมีชีวิตอยู่
(เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาให้ โดยเสน่หา) และนิติกรรมที่มีผลเป็นการเคลื่อนไหวนิติกรรมเมื่อผู้ทำตายแล้ว (เช่น พันัยกรรม)
 - (2) นิติกรรมที่มีผลเป็นการเคลื่อนไหวแห่งสิทธิในทางส่วนตัว
(เช่น การสมรส) กับ สิทธิในทางทรัพย์สิน (เช่น นิติกรรมการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินทั้งที่มีค่าตอบแทนและไม่มีค่าตอบแทน)

การจัดแบ่งกลุ่มของนิติกรรม (ตัวอย่างที่พอจัดแบ่งได้)

- **แบ่งโดยพิจารณาถึงค่าตอบแทนในการทำนิติกรรม**
 - (1) นิติกรรมที่มีค่าตอบแทน เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่าทรัพย์สิน
 - (2) นิติกรรมที่ไม่มีค่าตอบแทน เช่น สัญญาให้ สัญญายืมใช้คงรูป
- **แบ่งโดยพิจารณาถึงหน้าที่ชำระหนี้ต่างตอบแทนกัน**
 - (1) สัญญาต่างตอบแทน เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่าทรัพย์สิน
 - (2) สัญญาไม่ต่างตอบแทน เช่น สัญญาให้ สัญญายืมใช้คงรูป
สัญญากู้ยืมเงิน
- **เป็นต้น**

1. ความทั่วไป

1.1 เหตุการณ์ที่มีผลทางกฎหมายหรือ “นิติเหตุ”

1.2 ตัวอย่างการจัดแบ่งกลุ่มของนิติกรรม

1.3 หลักอิสระในทางแพ่ง (Private Autonomy) และเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract)

1.4 ความหมาย ลักษณะ และองค์ประกอบของนิติกรรม (มาตรา 149)

หลักอิสระในทางแพ่ง (**Private Autonomy**) และหลักเสรีภาพในการทำสัญญา (**Freedom of Contract**)

- หลักที่ยอมรับว่า บุคคลในฐานะที่เป็นปัจเจกชนมีอำนาจอิสระซึ่งเป็นอำนาจอิสระของเอกชน (Private Autonomy) หรือมีเสรีภาพที่จะกำหนดขอบเขตในทางกฎหมายของตนเองอย่างไรก็ได้ ตามที่ต้องการและเห็นสมควร เช่น อิสระหรือเสรีภาพในการจัดการผลประโยชน์ในทางทรัพย์สิน อิสระหรือเสรีภาพในการกำหนดความสัมพันธ์ในทางส่วนตัว เป็นต้น
- กฎหมายจึงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำนิติกรรมกว้าง ๆ เป็นการทั่วไป โดยเน้นที่หลักอิสระในทางแพ่ง (Private Autonomy) หรือหลักเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract)

ตัวอย่างการกระทำบนพื้นฐานของอิสระในทางแพ่งหรือเสรีภาพในการทำสัญญา

- จะตกลงเข้าทำนิติกรรม/สัญญาหรือไม่ก็ได้
- จะทำนิติกรรม/สัญญาด้วยตนเองหรือจะมอบหมายให้บุคคลอื่นไปทำแทนก็ได้ (มาตรา 153 ประกอบ)
- จะตกลงเข้าทำนิติกรรม/สัญญากับใครก็ได้ (มาตรา 153 ประกอบ)
- จะมีมูลเหตุชักจูงใจหรือเป้าหมายใด ๆ ในการทำนิติกรรมก็ได้ (มาตรา 150 ประกอบ)
- จะทำนิติกรรม/สัญญาในประเภทที่แตกต่างไปจากที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้
- จะแสดงเจตนาเข้าทำนิติกรรมหรือสัญญาด้วยวิธีการใด ๆ ก็ได้ (มาตรา 152 ประกอบ)
- จะกำหนดเนื้อหาของนิติกรรมหรือสัญญานั้นอย่างไรก็ได้ (มาตรา 151 ประกอบ และกฎหมายบทบังคับ (Jus cogens ประกอบ))

หลักอิสระในทางแพ่ง (**Private Autonomy**) และหลักเสรีภาพในการทำสัญญา (**Freedom of Contract**)

- โดยหลัก กฎหมายรับรองสิ่งที่บุคคลกระทำโดยใช้อิสระหรือเสรีภาพนี้ให้บังเกิดผลในทางกฎหมายได้ตามเจตนาของผู้กระทำ
- อิสระ/เสรีภาพดังกล่าวต้องมีขอบเขตหรือข้อจำกัด เช่นกัน โดยขอบเขตหรือข้อจำกัดอาจเกิดจาก
 - เสรีภาพของบุคคลอื่น
 - กฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (Jus cogens) (มาตรา 150, 151, 152, 153)

หลักอิสระในทางแพ่งและเสรีภาพในการทำสัญญา มีอยู่ในระบบกฎหมายไทยหรือไม่ ปราบกฏตัวในรูปแบบใด

- ป.พ.พ. มาตรา 151
- มาตรา 151 การใดเป็นการแตกต่างกับบทบัญญัติของกฎหมายถ้ามิใช่กฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนการนั้นไม่เป็นโมฆะ

>>>> การทำนิติกรรมที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติของกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นิติกรรมนั้นตกเป็นโมฆะ

ตัวอย่างบทกฎหมายที่สามารถตกลงเป็นอย่างอื่น (ตกลงให้แตกต่างไปจาก บทบัญญัติกฎหมายนั้น ๆ ได้)

- กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น
 - ▣ กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดสิทธิและหน้าที่ในสัญญาต่าง ๆ
 - มาตรา 457 ค่าฤชาธรรมเนียมทำสัญญาซื้อขายนั้น ผู้ซื้อผู้ขายพึงออกใช้เท่ากันทั้งสองฝ่าย
 - มาตรา 458 กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายนั้น ย่อมโอนไปยังผู้ซื้อตั้งแต่วันที่เมื่อได้ทำสัญญาซื้อขายกัน
 - มาตรา 602 อันสินจ้างนั้นพึงใช้ให้เมื่อรับมอบการที่ทำ...
 - เป็นต้น

ตัวอย่างบทกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยฯ (Jus cogens)

- กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น
 - กฎหมายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำนิติกรรม
 - มาตรา 150 “การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแจ้งโดยกฎหมายเป็นการพ้นวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ”
 - กฎหมายเกี่ยวกับแบบของนิติกรรม
 - มาตรา 152 “การใดมิได้ทำให้ถูกต้องตามแบบที่กฎหมายบังคับไว้การนั้นเป็นโมฆะ”
 - มาตรา 456 วรรคหนึ่ง/มาตรา 572 วรรคสอง เป็นต้น

ตัวอย่างบทกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยฯ (Jus cogens)

- กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น

- กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลในการทำนิติกรรม

- มาตรา 153 “การใดมิได้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยความสามารถของบุคคล การนั้นเป็นโมฆียะ”
 - พิจารณาประกอบกฎหมายว่าด้วยความสามารถของ - ผู้เยาว์ ม.21, ม.1574 / บุคคลวิกลจริต ม.30 / คนไร้ความสามารถ ม.29/ คนเสมือนไร้ความสามารถ ม. 34 เป็นต้น

- กฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยฯ ในส่วนอื่น ๆ เช่น

- กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสถาบันครอบครัว
 - กฎหมายที่กำหนดไว้เพื่อคุ้มครองคู่กรณีที่มีฐานะหรืออำนาจต่อรองที่ต่ำกว่าในทางเศรษฐกิจ
 - กฎหมายเกี่ยวกับอายุความ (มาตรา 193/11)

ตัวอย่างบทกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยฯ (Jus cogens)

- กฎหมายอาญา
- กฎหมายวิธีพิจารณาความ
- กฎหมายมหาชน
 - กฎหมายภาษี
 - กฎหมายปกครอง
 - เป็นต้น

1. ความทั่วไป

1.1 เหตุการณ์ที่มีผลทางกฎหมายหรือ “นิติเหตุ”

1.2 ตัวอย่างการจัดแบ่งกลุ่มของนิติกรรม

1.3 หลักอิสระในทางแพ่ง (Private Autonomy) และเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract)

1.4 ความหมาย ลักษณะ และองค์ประกอบของนิติกรรม (มาตรา 149)

ความหมายและลักษณะของนิติกรรม

มาตรา 149 “นิติกรรม หมายความว่า การใด ๆ อันทำลง
โดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูก
นิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน
สงวน ระงับ หรือสิทธิ”

ลักษณะของนิติกรรมตามมาตรา 149

(1) เป็นการกระทำ
การ: การแสดงเจตนา

(2) เป็นการกระทำที่
ชอบด้วยกฎหมาย

(3) ทำโดยสมัครใจ

(4) ต้องการก่อให้เกิด
ผลในทางกฎหมาย

(5) เป็นผลผูกพัน
ระหว่างบุคคล

ผลนั้นคือความ
เคลื่อนไหวในสิทธิ

(1) เป็นการกระทำการ: การแสดงเจตนา

- ปราบกฏการกระทำของบุคคล
- กระทำการเพื่อแสดงให้เห็นความต้องการตามที่ได้ตัดสินใจ
 - คิด → ตัดสินใจ (ก่อเจตนาภายใน) → แสดงเจตนา
 - กระทำโดยรู้สำนึกในสิ่งที่ตนกระทำ
 - กรณีที่ถูกบังคับจับพิมพ์ลายนิ้วมือหรือลงลายมือชื่อในเอกสาร ย่อมไม่เป็นการแสดงเจตนา
- **การนิ่ง**ไม่ถือเป็นการแสดงเจตนาใด ๆ ยกเว้นในบางกรณีตามที่กฎหมายกำหนด เช่น กรณีตาม ป.พ.พ. มาตรา 508 มาตรา 570 เป็นต้น

(2) เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

- ❖ กฎหมายรับรองการกระทำดังกล่าว ให้เป็นผลขึ้น
- ❖ ไม่จำเป็นต้องมีการกำหนดรับรองเป็นกรณี ๆ ไป เนื่องจากกฎหมายรับรองผลที่เกิดจากการใช้เสรีภาพในการทำนิติกรรมตามมาตรา 151
- ❖ อิสระ/เสรีภาพนั้นต้องอยู่ภายในกรอบหรือข้อจำกัดของกฎหมาย
- ❖ ตัวอย่างกรอบของการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น กรอบของกฎหมายเกี่ยวกับความสามารถในการทำนิติกรรม, เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของนิติกรรม หรือเกี่ยวกับแบบของนิติกรรม เป็นต้น

(3) ทำโดยสมัครใจ

- กระทำไปโดยการตัดสินใจตามความประสงค์ของตนเอง
- ไม่มีปัจจัยอื่นมาทำให้ความประสงค์ที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงไป
 - ถูกหลอก?
 - เข้าใจข้อเท็จจริงผิดไป?
 - ถูกข่มขู่?

(4) ต้องการก่อให้เกิดผลในทางกฎหมาย

- มุ่งหมายโดยตรงที่จะก่อนิติสัมพันธ์ขึ้น
- มีความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดผลผูกพันตามกฎหมาย
 - ❖ การกระทำในทางอัยาศัยไมตรี การพูดล้อเล่น กระทำการประชดประชัน หรือการพูดยกตัวอย่าง ย่อมไม่เป็นการมุ่งต่อผลผูกพันตามกฎหมาย
- กฎหมายรับรองให้เกิดผลทางกฎหมาย โดยคำนึงถึง เจตนา ของผู้กระทำ

(5) เป็นผลผูกพันระหว่างบุคคล

- นิติกรรมเกิดจากการกระทำของบุคคล (อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้) และจากการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลผูกพันระหว่างบุคคล
- แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องมีบุคคลสองฝ่ายมาแสดงเจตนาต่อกันเสมอไป
- ❖ นิติกรรมฝ่ายเดียว

ผลนั้นคือความเคลื่อนไหวในสิทธิ

- ❖ ก่อให้เกิดสิทธิที่ยังไม่มี
- ❖ เปลี่ยนแปลงสิทธิที่มีอยู่แล้วเป็นอย่างอื่น
- ❖ โอนสิทธิที่เคยมีให้กับบุคคลอื่น
- ❖ สงวนสิทธิที่มีให้เกิดความมั่นคง หรือ
- ❖ ระวังซึ่งสิทธิที่มีอยู่
- ❖ ข้อสังเกต : นิติกรรมที่สามารถก่อผลคือความเคลื่อนไหวในสิทธิได้
อย่างสมบูรณ์ต้องเป็นนิติกรรมที่เกิดขึ้นแล้วและมีผลสมบูรณ์ โดย
ปราศจากเหตุแห่งความบกพร่องของนิติกรรม

ลักษณะของนิติกรรมตามมาตรา 149

(1) เป็นการกระทำ
การ: การแสดงเจตนา

(2) เป็นการกระทำที่
ชอบด้วยกฎหมาย

(3) ทำโดยสมัครใจ

(4) ต้องการก่อให้เกิด
ผลในทางกฎหมาย

(5) เป็นผลผูกพัน
ระหว่างบุคคล

ผลนั้นคือความ
เคลื่อนไหวในสิทธิ

ลักษณะของนิติกรรมตามมาตรา 149

- **ปัญหาขบคิด**

การพิจารณาลักษณะของนิติกรรมทั้ง 5 ประการดังกล่าว
เป็นข้อพิจารณา “**ความมีอยู่**” ของนิติกรรมหรือเป็น
ข้อพิจารณา “**ความสมบูรณ์**” ของนิติกรรม ??

ลักษณะของนิติกรรมตามมาตรา 149

(1) เป็นการกระทำ
การ: การแสดงเจตนา

(2) เป็นการกระทำที่
ชอบด้วยกฎหมาย

(3) ทำโดยสมัครใจ

(4) ต้องการก่อให้เกิด
ผลในทางกฎหมาย

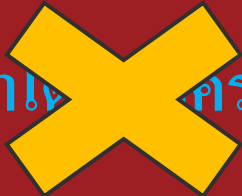
(5) เป็นผลผูกพัน
ระหว่างบุคคล

ผลนั้นคือความ
เคลื่อนไหวในสิทธิ

ลักษณะของนิติกรรมตามมาตรา 149

(1) เป็นการกระทำ
การ: การแสดงเจตนา

(2) เป็นการกระทำที่
ชอบด้วยกฎหมาย

(3) ทำใจ


(4) ต้องการก่อให้เกิด
ผลในทางกฎหมาย

(5) เป็นผลผูกพัน
ระหว่างบุคคล

ผลนั้นคือความ
เคลื่อนไหวในสิทธิ

ลักษณะของนิติกรรมตามมาตรา 149

- หากมองว่าเป็นข้อพิจารณา “ความมีอยู่” ของนิติกรรม
 - การขาดลักษณะข้อหนึ่งข้อใดไป ก็จะไม่เกิดเป็นนิติกรรมขึ้นเลย
- หากมองว่าเป็นข้อพิจารณา “ความสมบูรณ์” ของนิติกรรม
 - ต่อเมื่อมีครบถ้วนทุกลักษณะ จึงเป็นนิติกรรมที่สมบูรณ์ตามกฎหมาย
 - หากขาดลักษณะข้อหนึ่งข้อใดไป อาจไม่ถึงกับส่งผลให้ไม่เกิดเป็นนิติกรรมเลย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสำคัญของลักษณะนิติกรรมแต่ละประการ

ลักษณะของนิติกรรมตามมาตรา 149

- หากมองว่าเป็นข้อพิจารณา “ความสมบูรณ์” ของนิติกรรม
 - หากขาดลักษณะข้อหนึ่งข้อใดไป อาจไม่ถึงกับส่งผลให้ไม่เกิดเป็นนิติกรรมเลย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสำคัญของลักษณะนิติกรรมแต่ละประการ
 - การขาดลักษณะนิติกรรมบางข้อ (ข้อ 1, 4, 5) อาจส่งผลให้ไม่เกิดเป็นนิติกรรมเลย
 - การขาดลักษณะนิติกรรมบางข้อ (ข้อ 2, 3) อาจเป็นเพียงการส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของนิติกรรม กล่าวคือ ยังคงมีนิติกรรมเกิดขึ้น แต่นิติกรรมตกเป็นโมฆะหรือโมฆียะเท่านั้น

การกระทำของนาย ก. ต่อไปนี้ เป็นนิติกรรมหรือไม่?

- (1) นาย ก. ถูกลนาย ข. ใช้กำลังบังคับจับมือให้ลงนามเป็นผู้เขียนพินัยกรรม
- (2) นาย ก. จ้าง นาย ค. ไปทำร้ายคู่กรณี
- (3) นาย ก. ตกลงขายที่ดินของตนแก่ นาย ง. โดยไม่ได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- (4) นาย ก. รับปากนาย จ. เพื่อนสนิทว่าจะไปช่วยขนย้ายสัมภาระออกจากคอนโดฯ เมื่อนาย จ. ต้องการย้ายสิ่งของเข้าบ้านหลังที่ซื้อใหม่
- (5) นาย ก. ส่งมอบเงินให้นาย ฉ. เป็นจำนวน 10,000 บาท เพราะถูกลนาย ฉ. ข่มขู่ว่าจะใช้มีดแทงในทันทีหากไม่ยอมส่งมอบเงินให้

คำถาม: การกระทำความดังกล่าวของนาย ก. เป็นนิติกรรมตามนัยของป.พ.พ. มาตรา 149 หรือไม่ เพราะเหตุใด

องค์ประกอบที่เป็นสาระสำคัญของนิติกรรม

- บุคคล
- วัตถุประสงค์
- แบบ
- เจตนา